

เศรษฐกิจชุมชนกับการเตรียมความพร้อมเพื่อนำเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กรณีศึกษาคลอลงัดมะยม

Community Economy and Preparation Strategies for Entering ASEAN Economic Community:
Case Study on Klong Lad Mayom Floating Market

ดวงรัตน์ ศุขะนิล¹

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง เศรษฐกิจชุมชนกับการเตรียมความพร้อมเพื่อนำเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กรณีศึกษาคลอลงัดมะยม มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาลักษณะเฉพาะและสภาพเศรษฐกิจชุมชนของชุมชนตลาดน้ำคลอลงัดมะยม 2) เพื่อศึกษาการเตรียมความพร้อมเพื่อนำเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของชุมชนตลาดน้ำคลอลงัดมะยม 3) เพื่อศึกษาแนวทางการปรับตัวและเตรียมความพร้อมเพื่อนำเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของชุมชนตลาดน้ำคลอลงัดมะยม โดยอาศัยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพในการสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม รวมทั้งการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมกับกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 18 คน

ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะเฉพาะชุมชนและสภาพเศรษฐกิจของชุมชนคลอลงัดมะยมเป็นชุมชน “เศรษฐกิจแบบพอเพียง” โดยกลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ ความเข้าใจและสนใจในแผนการดำเนินงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจดังนี้ “การเป็นภูมิภาคที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง” และ “การเป็นภูมิภาคที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน” โดยทั้ง 2 หัวข้อใหญ่ภายใต้กรอบแนวคิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน นี้มีความสัมพันธ์กับกรอบแนวคิดเศรษฐกิจชุมชนในเรื่อง “การสร้างระบบการกระจายความเข้มแข็งและความยั่งยืน” และ “การอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น” จึงสรุปได้ว่า แผนการดำเนินงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่มีความเกี่ยวข้องกับชุมชนใน 2 ด้าน คือ ด้านการเป็นภูมิภาคที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง และด้านการเป็นภูมิภาคที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกันที่ประชาชนในชุมชนคลอลงัดมะยมและชุมชนอื่นๆ ต้องมีความตระหนัก สนใจ และมีความรู้เรื่องเหล่านี้อย่างยิ่งจึ่ง อีกทั้งแนวทางการปรับตัวและแนวทางการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่ามีสำคัญอย่างมาก ได้แก่ อันดับแรก คือ “ภาษา” อันดับที่สอง คือ “หน้าที่ของภาครัฐ” อันดับที่สาม คือ “การเรียนรู้การศึกษา” และ “การส่งเสริมความรู้ให้การศึกษา” และอันดับที่สี่ คือ “การเน้นเรื่องความปลอดภัยและดูแลเรื่องโรคติดต่อ”

Abstract

The purposes of research on “Community Economy and Preparation Strategies for Entering ASEAN Economic Community: case study on Klong Lad Mayom Floating Market” are 1) to study the characteristic and community economy of Klong Lad Mayom Floating Market community 2) to study the preparation strategies for entering ASEAN economic community of Klong Lad Mayom Floating Market community 3) to study adjustment approaches and preparation for entering ASEAN economic community of Klong Lad Mayom Floating Market community by using qualitative research methodology, group in-depth interviews and observation without participation in 18 samples.

The researcher found that the characteristic and community economy of Klong Lad Mayom Floating Market community is “sufficient economy community”. The research show that samples consider ASEAN economic community as “the high competing capability region” and “the equally economic growth region”, which, in term of ASEAN economic community, are correlated with economic community in aspect of “strength distribution system and sustainability building” and “conservation of local knowledge”. In conclusion, ASEAN economic community establishment scheme is correlated with community in 2 point, which are the high competing capability region and the equally economic growth region that citizens in Klong Lad Mayom community and others have to realize, interested in and seriously attain the information more. Citizens need to adapt themselves as well. Samples rank the preparation strategies for entering ASEAN economic community which are no.1 “Language”, no.2 “Bureaucratic Responsibility”, no.3 “Education” and “Supportive Information” and no.4 “Focusing on security and contagious disease”

¹ นักศึกษา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (นโยบายสาธารณะและการจัดการภาครัฐ) คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, อีเมล: apple5858094@gmail.com

ข้อมูลบทความ

ส่งบทความ 12 พฤษภาคม 2557
ตอบรับ 4 มิถุนายน 2557
เผยแพร่ออนไลน์ 5 กรกฎาคม 2557

คำสำคัญ

เศรษฐกิจชุมชน
ประชาคมอาเซียน
ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
Community economy
ASEAN Community
ASEAN Economic Community: AEC

บทนำ

จากการเกิดขึ้นของประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) และโดยเฉพาะประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ในปี พ.ศ.2558 นี้ ทุกประเทศสมาชิกต้องมีการเตรียมความพร้อมและเตรียมการรับมือกับการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สำหรับประเทศไทยนั้นถือเป็นสิ่งที่ท้าทายที่จะทำให้ประชาชนทุกคนเข้าถึงในเรื่องนี้เพราะการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนถือเป็นเรื่องใหม่สำหรับประชาชนอย่างมาก และมีเพียงประชาชนส่วนน้อยเท่านั้นที่รับทราบ รับรู้ และตระหนักถึงการเตรียมความพร้อมและเตรียมการรับมือกับการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งประชาชนที่ตระหนักและเตรียมการในเรื่องนี้จะมีเพียงผู้ที่อยู่ในแวดวงผู้มีความรู้ การศึกษาดีในระดับอาจารย์มหาวิทยาลัย นักวิจัย นักการเมือง และผู้นำทางสังคมเท่านั้น แต่ขณะเดียวกันประเทศไทยก็ได้ละความพยายามในการสร้างความตระหนักและการเตรียมความพร้อมให้กับพลเมืองไทยทุกคน

การสร้างความพร้อมก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้นจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ประชาชนไทยจะต้องตระหนักและเข้าถึงแนวทางการปรับตัวและเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงประเด็นนี้ จึงทำการศึกษาศูนย์รวมชุมชนกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กรณีศึกษาคอลงัดมะยม เพื่อเป็นตัวอย่างและเป็นประโยชน์ให้กับเศรษฐกิจชุมชนอื่นๆ อีกด้วย ซึ่งชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยมซึ่งตั้งอยู่บริเวณ 30 หมู่ 15 ถนนบางระมาด แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ เป็นชุมชนที่ได้รับรางวัลชุมชนท่องเที่ยวดีเด่นในกรุงเทพมหานคร จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในปี พ.ศ.2550 เนื่องมาจากชุมชนแห่งนี้มีการบริหารจัดการชุมชนจากคนในชุมชนและดูแลโดยคนในชุมชน และที่สำคัญวัตถุประสงค์หลักของการจัดตั้งชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยมนี้คือ การดำรงรักษาไว้ซึ่งธรรมชาติของชุมชนเพื่อประโยชน์ของชุมชนและเก็บรักษาสิ่งดี ๆ เหล่านี้ไว้ตามธรรมชาติและเป็นลักษณะเศรษฐกิจชุมชนอย่างดีที่สุดนั่นเอง และชุมชนแห่งนี้ถือได้ว่าเป็นตัวอย่างในด้านการวางแผน การบริหารจัดการ และมีผู้นำชุมชนที่ดีอย่างยิ่ง ด้วยสาเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจในการศึกษาเศรษฐกิจชุมชนที่ชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยม เพราะเป็นที่น่าสนใจอย่างยิ่งว่าชุมชนมีการเข้าถึงและเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างไรบ้าง มากน้อยเพียงใด จึงมีการศึกษาถึงลักษณะเฉพาะและสภาพเศรษฐกิจชุมชนของชุมชน

ตลาดน้ำคลองลัดมะยม การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาลักษณะเฉพาะและสภาพเศรษฐกิจชุมชนของชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยม
- 2.2 เพื่อศึกษาการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยม
- 2.3 เพื่อศึกษาแนวทางการปรับตัวและเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยม

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการเชิงคุณภาพ โดยวิธีการเชิงคุณภาพ ได้แก่

1. ด้านเนื้อหาทางวิชาการ ได้แก่ แนวคิดเศรษฐกิจชุมชนประชาคมอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ตลอดจนศึกษาความเป็นมาและลักษณะทางกายภาพของชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยม
2. ด้านวิธีการวิจัย ได้แก่ การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Interview) ในการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เจ้าหน้าที่ภาครัฐ, ผู้ประกอบการค้า และประชาชนในชุมชน รวมทั้งใช้การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participation observation) ในการศึกษาสภาพปัจจุบันของชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยม

3. ขอบเขตด้านประชากรและพื้นที่ในการศึกษาในครั้งนี้เป็นการเก็บข้อมูลและศึกษาข้อมูลจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน จังหวัดกรุงเทพมหานคร ประกอบไปด้วย 3 กลุ่มหลักคือ กลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีความเกี่ยวข้องดูแลจากสำนักงานเขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ กลุ่มผู้ประกอบการในพื้นที่ และกลุ่มประชาชนในชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยม

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการศึกษาด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผู้วิจัยได้ใช้ 2 แนวทางประกอบกัน เพื่อให้ได้ซึ่งข้อมูลที่ถูกต้องและเพียงพอ

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจชุมชนของชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยม ในปัจจุบันกับการเตรียมความพร้อมก้าวสู่ประชาคมอาเซียนและข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Interview) กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในชุมชนกับการเตรียมความพร้อมก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อนำข้อมูลมาอธิบายเศรษฐกิจชุมชนและการเตรียมความพร้อมก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของชุมชน รวมทั้งการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participation observation) เพื่อนำมาซึ่งข้อมูลและข้อเสนอแนะให้แก่เศรษฐกิจชุมชนอื่นๆ ต่อการเตรียมความพร้อมก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ข้อ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการแบ่งที่มาของข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา กลุ่มแรกประชาชนในชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยม จำนวน 7 ท่าน กลุ่มที่สองผู้ประกอบการในชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยม จำนวน 10 ท่าน และกลุ่มที่สามเจ้าหน้าที่ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคมของสำนักงานเขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ จำนวน 1 ท่าน

มีการตรวจสอบข้อมูลตลอดกระบวนการวิจัย เพื่อให้การวิจัยในครั้งนี้มีความน่าเชื่อถือ (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) และการตรวจสอบแบบสามเส้า (Methodological Triangulation) เพื่อช่วยพิสูจน์ข้อมูลที่ผู้วิจัยได้นำนั้นว่ามีความถูกต้องอย่างแท้จริง ตั้งแต่การเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสาร ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Interview) และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participation observation) เพื่อนำมาเปรียบเทียบข้อมูลเดียวกันที่ทำการเก็บข้อมูลมาได้จากบุคคลที่แตกต่างกันในชุมชนเดียวกัน หากข้อมูลที่ได้มีความขัดแย้งกัน ผู้วิจัยจะเข้าไปทำการเก็บข้อมูลอีกครั้ง ซึ่งถ้าหากข้อมูลที่ได้ทำการตรวจสอบแล้ว พบว่า เป็นข้อมูลที่มีความเหมือนกันและมีความน่าเชื่อถือ ข้อมูลที่ถูกต้องเหล่านี้ผู้วิจัยจะนำกลับไปถามผู้ให้ข้อมูลซ้ำอีกครั้งหนึ่ง (Reflecting) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด และเมื่อได้ข้อมูลที่ตรงประเด็นจากผู้ให้ข้อมูลในแต่ละครั้งแล้ว ผู้วิจัยจะทำการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และสังเคราะห์ อีกทั้งจะนำข้อมูลและผลการศึกษาที่ได้มาปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วจะนำข้อมูลและผลการศึกษาที่ได้มาเขียนเป็นลักษณะการเขียนวิจัยเชิงวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดในเชิงวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) หลังจากที่ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลทั้งหมดที่ผ่านการตรวจสอบเบื้องต้นแล้วว่ามีค่าน่าเชื่อถือและถูกต้อง โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงวิเคราะห์เนื้อหา ผู้วิจัยจะมีการมุ่งตรวจสอบวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุป และเรียบเรียงเรื่องราวเนื้อหา ความสัมพันธ์ ความสอดคล้อง อีกทั้งบริบทที่เกี่ยวข้อง จึงเป็นการวิพากษ์ที่เน้นการวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์และบริบทแวดล้อมต่างๆ ในการอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งการวิเคราะห์และสังเคราะห์จะอยู่ภายใต้กรอบแนวคิดการวิจัยที่ได้นำเสนอไว้ในส่วนที่ 1 และภายใต้เนื้อหาและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่ได้นำเสนอในส่วนที่ 2

กล่าวโดยสรุปคือ ผู้วิจัยจะนำผลการศึกษาที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมมาตรวจสอบ วิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุป และเรียบเรียงอย่างเป็นระบบ เพื่อให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย แล้วนำเสนอในรูปแบบการอธิบายผลการศึกษาต่อไป

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

1. ลักษณะเฉพาะและสภาพเศรษฐกิจชุมชนของชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยม

โดยกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีการกล่าวถึงลักษณะเฉพาะของชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยมไปในทิศทางเดียวกันว่า เป็นชุมชนเกษตรกึ่งเมืองที่มีลักษณะวิถีชีวิตที่เป็นธรรมชาติ แต่ก็มีความเข้าถึงสมัยนิยม และสอดคล้องกับการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม พบว่า ครอบครัวส่วนใหญ่สมาชิกในครอบครัว ได้แก่ ปู่ ย่า ตา ยาย จะอยู่บ้านทำการปลูกพืชผัก หาปลา เพื่อไว้รับประทานในครอบครัว และนำที่เหลือมาค้าขาย ส่วนสมาชิกในครอบครัวอื่นๆ อาทิ พ่อ แม่ ลูก หลาน จะออกไปทำงาน เรียนหนังสือข้างนอกแบบคนเมือง แต่พอสมาชิกในครอบครัวกลับมาบ้านก็จะมีการดำรงชีวิตแบบเรียบง่าย

ลักษณะเฉพาะชุมชนคลองลัดมะยม เป็นชุมชนที่มีความเอื้ออาทร ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน โดยมีผู้นำชุมชนที่มีความรู้และวิสัยทัศน์กว้างไกลในการบริหารชุมชน ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งได้อย่างทุกวันนี้ และจากผลการวิจัยพบว่า ชุมชนคลองลัดมะยมมีลักษณะเป็นเศรษฐกิจชุมชนแบบพอเพียง ซึ่งพบว่า ลักษณะเฉพาะชุมชนและสภาพเศรษฐกิจของ

ชุมชนคลองลัดมะยมมีความสอดคล้องอย่างมากกับ “เศรษฐกิจพอเพียง” ตามที่ ศาสตราจารย์ นายแพทย์ประเวศ วะสี (2542) ได้กล่าวถึงความหมายความพอเพียง 7 ประการ “เศรษฐกิจพอเพียงและประชาสังคม แนวทางพลิกฟื้นเศรษฐกิจสังคม” โดยอธิบายขยายความต่อเกี่ยวกับพระราชดำรัสว่า เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความพอเพียงอย่างน้อย 7 ประการ ที่แสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องระหว่าง “เศรษฐกิจชุมชนแบบพอเพียง” กับ “ลักษณะเฉพาะชุมชนและสภาพเศรษฐกิจของชุมชนคลองลัดมะยม”

จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงถือได้ว่าชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยมมีวิถีชุมชนแบบ “เศรษฐกิจพอเพียง” อย่างแท้จริง และจากรางวัลชุมชนท่องเที่ยวดีเด่นในกรุงเทพมหานคร จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในปี พ.ศ. 2550 ก็เป็นสิ่งที่การันตีว่าชุมชนแห่งนี้มีการบริหารจัดการชุมชนจากคนในชุมชนและดูแลโดยคนในชุมชน และที่สำคัญวัตถุประสงค์หลักของการจัดตั้งชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยมนี้คือ การดำรงรักษาไว้ซึ่งธรรมชาติของชุมชน เพื่อประโยชน์ของชุมชนและเก็บรักษาสິงๆ เหล่านี้ไว้ตามธรรมชาติ เป็นลักษณะเศรษฐกิจชุมชนอย่างดีที่สุดและยั่งยืนสืบไปนั่นเอง

2. การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยม

ซึ่งจากการวิจัยพบผลของการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัยในเรื่อง การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยม โดยมีการนำเสนอเป็นรายข้อตามตัวชี้วัดที่พัฒนาจากพิมพ์เขียวเศรษฐกิจอาเซียนจำนวน 20 ข้อ ดังนี้

1) ในหัวข้อเรื่อง “การลด/ยกเลิกภาษี” พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีการรับรู้และสนใจในเรื่องนี้ แต่กลุ่ม 2 ผู้ประกอบการ มีความเข้าใจผิดและไม่รู้ถึงความหมายที่แท้จริง โดยผู้วิจัยได้ตั้งข้อสังเกตว่าผู้ประกอบการเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักที่จะต้องทำความเข้าใจกับในเรื่องนี้มากกว่ากลุ่มตัวอย่างอื่นๆ เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการค้าขาย โดยกลุ่มผู้ประกอบการมีการเข้าใจในเรื่องการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในเรื่องที่ใกล้ตัว ทั้งนี้สาเหตุที่ทำให้ผู้ประกอบการยังไม่เข้าใจความหมายที่ถูกต้อง ผู้วิจัยได้ตั้งข้อสังเกตว่าอาจเนื่องมาจากวันธรรมดาผู้ประกอบการส่วนใหญ่จะทำงานราชการหรือเอกชนบ้างหรือทำสวนอยู่ที่บ้าน จึงไม่มีเวลาศึกษาหรือรับข่าวสารจากสื่อต่างๆ จึงเข้าใจและรับรู้ในเรื่องการค้าขายและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการค้าขาย เหมือนกลุ่มชาวบ้านที่มีเวลาดูข่าวสารทางสื่อต่างๆ และ

เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ได้เข้ารับการอบรมความรู้ในเรื่องอาเซียนในเบื้องต้น

2) ในหัวข้อเรื่อง “มาตรการทางการค้าที่มีใช้ภาษี” พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม (กลุ่มประชาชนและกลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐ) ไม่รับรู้ในเรื่อง “มาตรการทางการค้าที่มีใช้ภาษี” โดยไม่สามารถอธิบายและให้ความจำกัดความในเรื่องนี้ได้ และกลุ่มผู้ประกอบการมีการรับรู้ สนใจ แต่ก็ยังเข้าใจผิด เช่น ร้านค้าขายของมือสองไม่มีการเสียภาษี และเป็นมาตรการที่มาจากนโยบายขององค์กร เป็นต้น เนื่องมาจากในเรื่อง “มาตรการทางการค้าที่มีใช้ภาษี” นี้เป็นเรื่องที่ยากต่อการทำความเข้าใจ ต้องมีการศึกษาลงลึกถึงรายละเอียดและเป็นเรื่องระดับนโยบายที่ห่างไกลจากประชาชนทั่วไปนั่นเอง

3) ในหัวข้อเรื่อง “การกำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับแหล่งกำเนิดสินค้า” พบว่า ประชาชนในชุมชนทั้งกลุ่มตัวอย่างกลุ่มประชาชนและกลุ่มผู้ประกอบการมีการรับรู้มากและสนใจ เนื่องมาจากเป็นเรื่องที่พวกเขาคุ้นเคยเป็นอย่างดีและมีความเกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิตของพวกเขา ส่วนกลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐไม่มีการรับรู้ เพราะการทำงานและการดำรงชีวิตประจำวันของเจ้าหน้าที่ภาครัฐไม่มีความเกี่ยวข้องในเรื่องนี้

4) ในหัวข้อเรื่อง “สาขาบริการเร่งรัดและสาขาบริการอื่นๆ” พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม (กลุ่มประชาชนและกลุ่มผู้ประกอบการ) ไม่รับรู้ในเรื่อง “สาขาบริการเร่งรัดและสาขาบริการอื่นๆ” โดยไม่สามารถอธิบายความหมายของเรื่องนี้ได้ และกลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐมีการรับรู้ สนใจ แต่ก็ยังเข้าใจผิด เนื่องมาจากในเรื่อง “สาขาบริการเร่งรัดและสาขาบริการอื่นๆ” นี้เป็นเรื่องที่ยากต่อการทำความเข้าใจ ต้องมีการศึกษาลงลึกถึงรายละเอียดและเป็นเรื่องระดับนโยบายที่ห่างไกลจากประชาชนทั่วไปนั่นเอง

5) ในหัวข้อเรื่อง “ด้านตลาดทุน” พบว่า กลุ่มตัวอย่างกลุ่มประชาชนไม่มีการรับรู้ กลุ่มผู้ประกอบการและกลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐมีการรับรู้ สนใจ แต่ยังไม่เข้าใจถึงความหมายที่แท้จริง ทั้งนี้จากการที่กลุ่มประชาชนไม่มีการรับรู้ เนื่องมาจากในเรื่องตลาดทุนเป็นเรื่องที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับประชาชนในชุมชนและห่างไกลกับการดำรงชีวิตอย่างมาก และการที่กลุ่มผู้ประกอบการและกลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐมีการรับรู้ สนใจ แต่ยังไม่เข้าใจถึงความหมายที่แท้จริง เพราะเรื่องตลาดทุนเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการธุรกิจขนาดใหญ่ แต่ในเบื้องต้นก็เป็นจุดเริ่มต้นที่ดีที่ผู้ประกอบการและเจ้าหน้าที่ภาครัฐได้มีการรับรู้และสนใจในเรื่องนี้ในเบื้องต้น

6) ในหัวข้อเรื่อง “ด้านเงินทุนเคลื่อนย้าย” พบว่า กลุ่ม

ตัวอย่าง 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มประชาชนและกลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐ มีการรับรู้และสนใจในเรื่องนี้ แต่กลุ่มผู้ประกอบการไม่ค่อยรับรู้ มีความเข้าใจผิดและไม่รู้ถึงความหมายที่แท้จริง โดยผู้วิจัยได้ตั้งข้อสังเกตว่าผู้ประกอบการเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักที่จะต้องทำความเข้าใจในเรื่องนี้มากกว่ากลุ่มตัวอย่างอื่นๆ เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการค้าขาย โดยกลุ่มผู้ประกอบการมีการเข้าใจในเป็นไปในเรื่องนี้ใกล้เคียงกับ SME และกองทุนหมุนเวียน ทั้งนี้สาเหตุที่ทำให้ผู้ประกอบการยังไม่เข้าใจความหมายที่ถูกต้อง ผู้วิจัยได้ตั้งข้อสังเกตว่า อาจเนื่องมาจากวันธรรมดาผู้ประกอบการส่วนใหญ่จะทำงานราชการหรือเอกชนบ้างหรือทำสวนอยู่ที่บ้าน จึงไม่มีเวลาศึกษาหรือรับข่าวสารจากสื่อต่างๆ จึงเข้าใจและรับรู้ในเรื่องการค้าขายและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการค้าขายเหมือนกลุ่มชาวบ้านที่มีเวลาดูข่าวสารทางสื่อต่างๆ และเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ได้เข้ารับการอบรมความรู้ในเรื่องอาเซียนในเบื้องต้น

7) ในหัวข้อเรื่อง “การเพิ่มและรักษาระดับความสามารถในการดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศและลงทุนในภูมิภาค” พบว่า กลุ่มตัวอย่างกลุ่มผู้ประกอบการและกลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐมีการรับรู้และสนใจในเรื่องนี้ เนื่องมาจากมีการรับรู้ในเรื่องเหล่านี้จากทางข่าวสารและเป็นเรื่องที่ถูกผู้ประกอบการมีการรับรู้และมีความเข้าใจในเรื่องการลงทุนในเบื้องต้น และเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ได้เข้ารับการอบรมความรู้ในเรื่องอาเซียนในเบื้องต้น ส่วนกลุ่มประชาชนที่มีการรับรู้ สนใจ แต่ไม่เข้าใจถึงความหมายที่แท้จริง ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า เนื่องจากเรื่องนี้เป็นเรื่องที่ไกลต่อการดำรงชีวิตของระดับประชาชนในชุมชนอย่างมาก จึงส่งผลให้ประชาชนไม่ได้มีการศึกษาและทำความเข้าใจในเรื่องนี้อย่างจริงจัง

8) ในหัวข้อเรื่อง “การเว้นการเก็บภาษีซ้อนแบบทวีภาคี” พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มไม่มีการรับรู้ในเรื่องนี้ โดยผู้วิจัยให้ข้อสังเกตว่า เรื่องการเก็บภาษีซ้อนแบบทวีภาคีเป็นเรื่องที่ยากสำหรับประชาชนทั่วไป ต้องมีการใช้เวลาในการศึกษารายละเอียดและเป็นเรื่องที่ใหม่ จึงไม่มีกลุ่มตัวอย่างแม้แต่กลุ่มเดียวที่มีความเข้าใจในเรื่องนี้ และสำหรับเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ไม่มีการรับรู้เรื่องนี้ อาจเป็นเพราะหน่วยงานภาครัฐให้ความรู้ การอบรมในเรื่องนี้ไม่มากพอ

9) ในหัวข้อเรื่อง “พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์” พบว่า กลุ่มผู้ประกอบการและเจ้าหน้าที่ภาครัฐมีการรับรู้และสนใจในเรื่องนี้ อีกทั้งเข้าใจในเรื่องนี้ได้อย่างถูกต้อง เพราะเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวกับกลุ่มผู้ประกอบการ และในกลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐได้มีการใช้สื่อเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เป็นประจำ จึงมีการเข้าใจในเรื่องนี้

ส่วนกลุ่มประชาชนถึงแม้มีการรับรู้มากและสนใจ แต่กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็นกลุ่มวัยกลางคนถึงผู้สูงอายุ ไม่มีความรู้ในการใช้สื่อสมัยใหม่และเทคโนโลยี

10) ในหัวข้อเรื่อง “ความร่วมมือทางการขนส่ง” พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความเข้าใจ รับรู้ และสนใจในเรื่องนี้เป็นอย่างดี เพราะเป็นเรื่องพื้นฐานที่ประชาชนทั่วไปมีความเข้าใจในเรื่องการขนส่งอยู่แล้วในเบื้องต้นและเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวกับประชาชนทุกคนที่มีการเดินทางการใช้คมนาคมในชีวิตประจำวัน

11) ในหัวข้อเรื่อง “แผนปฏิบัติการด้านการขนส่งอาเซียน” พบว่า กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มประชาชนและกลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐมีการรับรู้และสนใจในเรื่องนี้ แต่กลุ่มผู้ประกอบการ ไม่ค่อยรับรู้ มีความเข้าใจผิดและไม่รู้ถึงความหมายที่แท้จริง โดยผู้วิจัยได้ตั้งข้อสังเกตว่าผู้ประกอบการเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักที่จะต้องทำความเข้าใจในเรื่องนี้มากกว่ากลุ่มตัวอย่างอื่นๆ เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการค้าขาย ทั้งนี้สาเหตุที่ทำให้ผู้ประกอบการยังไม่เข้าใจความหมายที่ถูกต้อง ผู้วิจัยได้ตั้งข้อสังเกตว่า อาจเนื่องมาจากวันธรรมดาผู้ประกอบการส่วนใหญ่จะทำงานราชการหรือเอกชนบ้างหรือทำสวนอยู่ที่บ้าน จึงไม่มีเวลาศึกษาหรือรับข่าวสารจากสื่อต่างๆ จึงเข้าใจและรับรู้ในเรื่องการค้าขายและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการค้าขาย เหมือนกลุ่มชาวบ้านที่มีเวลาดูข่าวสารทางสื่อต่างๆ และเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ได้เข้ารับการอบรมความรู้ในเรื่องอาเซียนในเบื้องต้น

12) ในหัวข้อเรื่อง “ความร่วมมือด้านพลังงาน” พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความเข้าใจ รับรู้ และสนใจในเรื่องนี้เป็นอย่างดี เพราะเป็นเรื่องพื้นฐานที่ประชาชนทั่วไปมีความเข้าใจในเรื่องการขนส่งอยู่แล้วในเบื้องต้นและเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวกับประชาชนทุกคนที่มีการเดินทางการใช้คมนาคมในชีวิตประจำวัน และเป็นเรื่องประเทศไทยมีการรณรงค์การประหยัดพลังงาน ทั้งตามสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และในท้องถิ่นอีกด้วย

13) ในหัวข้อเรื่อง “การสนับสนุนการเงินให้กับโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ” พบว่า ทุกกลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้เล็กน้อยและสนใจน้อยเหมือนกัน โดยทั้ง 3 กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจและเน้นในเรื่องการสนับสนุนการเงิน โดยยังต้องมีการทำความเข้าใจเพิ่มเติมในเรื่องโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ โดยผู้วิจัยได้ตั้งข้อสังเกตในเรื่อง “โครงสร้างพื้นฐานต่างๆ” เป็นเรื่องที่มีนโยบายระดับชาติและรัฐบาลที่ต้องเข้ามาดูแลในเรื่องนี้ จึงทำให้ระดับประชาชนทั่วไปจึงยังไม่สามารถเข้าถึงและเข้าใจได้อย่างแน่ชัด

14) ในหัวข้อเรื่อง “การคุ้มครองผู้บริโภค” พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความเข้าใจ รับรู้ และสนใจในเรื่องนี้

เป็นอย่างดี เพราะเป็นเรื่องพื้นฐานที่ประชาชนทั่วไปมีความเข้าใจในเรื่องการคุ้มครองผู้บริโภคอยู่แล้วในเบื้องต้นและเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวกับประชาชนทุกคนที่ในการดำรงชีวิตจะต้องมีการอุปโภคบริโภคสินค้า โดยประชาชนทุกคนมีสิทธิในการได้รับการคุ้มครองผู้บริโภคตามที่กฎหมายกำหนด

15) ในหัวข้อเรื่อง “สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา” พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความเข้าใจ รับรู้ และสนใจในเรื่องนี้เป็นอย่างดี เพราะเป็นเรื่องพื้นฐานที่ประชาชนทั่วไปมีความเข้าใจในเรื่องการคุ้มครองสิ่งประดิษฐ์และผลิตภัณฑ์ใหม่อยู่แล้วในเบื้องต้นและเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวกับประชาชนทุกคนที่ได้รับทราบข่าวสารข้อมูลในเรื่องนี้อยู่เป็นประจำ โดยการรณรงค์ “ห้ามละเมิดลิขสิทธิ์” ถือเป็นสิ่งผิดกฎหมายที่ประชาชนทั่วไปทราบโดยทั่วหน้า

16) ในหัวข้อเรื่อง “นโยบายการแข่งขัน” พบว่ากลุ่มประชาชนไม่มีการรับรู้ กลุ่มผู้ประกอบการมีการรับรู้ สนใจ แต่ยังไม่เข้าใจผิด ไม่รู้ถึงความหมายที่แท้จริง กลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐนั้นมีความไม่แน่ใจว่ารับรู้ในเรื่องนโยบายการแข่งขันถูกต้องหรือไม่ แต่มีความสนใจเนื่องจากนโยบายการแข่งขันเป็นเรื่องระดับชาติที่ห่างไกลกับประชาชนทั่วไป โดยจากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนและผู้ประกอบการมีมุมมองต่อ “การแข่งขัน” ว่าเป็นการแข่งขันการค้าที่ต้องมีการเอาชนะคู่แข่ง แต่ทั้งนี้พบว่า ประธานชุมชนในกลุ่มประชาชนเพียงท่านเดียวเท่านั้นที่มีความเข้าใจในเรื่องนี้ถูกต้อง เพราะประธานชุมชนมีการศึกษาข้อมูลในเรื่องนี้เป็นประจำสม่ำเสมอ การให้ข้อมูลเรื่องนี้จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมากที่จะต้องปรับความเข้าใจกับประชาชนทั่วไปให้มีความรู้และความเข้าใจในเรื่องนี้ให้ถูกต้องชัดเจน

17) ในหัวข้อเรื่อง “แนวทางการสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกันต่อปฏิสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจกับภายนอก” พบว่ากลุ่มประชาชนและกลุ่มผู้ประกอบการมีการรับรู้ สนใจ แต่ไม่รู้ถึงความหมายที่แท้จริง เนื่องจากในเรื่องนี้เป็นเรื่องนโยบายระดับชาติและมีความห่างไกลกับการดำเนินชีวิตทั่วไปของประชาชน จึงทำให้ประชาชนยังไม่เข้าใจถึงความหมายที่แท้จริง และกลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐมีการรับรู้และสนใจในเรื่องนี้ เนื่องจากจากเจ้าหน้าที่ภาครัฐมีการอบรมและให้ความรู้ในเรื่องอาเซียนในเบื้องต้น

18) ในหัวข้อเรื่อง “ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในเครือข่ายอุปทานของโลก” พบว่า กลุ่มประชาชนและกลุ่มผู้ประกอบการไม่มีการรับรู้เรื่องนี้ เนื่องจากเรื่องนี้เป็นเรื่องธุรกิจระหว่างประเทศอีกทั้งเกี่ยวข้องกับเศรษฐศาสตร์อีกด้วย จึงเป็นการยากที่จะให้

พ่อค้า แม่ค้า และประชาชนในท้องถิ่นชุมชนมีความเข้าใจและรับรู้ในเรื่องนี้ ซึ่งกลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐมีการรับรู้และสนใจในเรื่องนี้มาจากเจ้าหน้าที่ภาครัฐเป็นผู้มีการศึกษา มีการเรียนรู้และได้รับอบรมความรู้ทั้งในด้านเศรษฐศาสตร์และอาเซียน

19) ในหัวข้อเรื่อง “การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางขนาดย่อม” พบว่า กลุ่มประชาชนและกลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐ มีการรับรู้มากและสนใจในเรื่องนี้ เพราะเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวประชาชนทั่วไปและมีการรับรู้ในเรื่องนี้อยู่ก่อนแล้ว และโดยเฉพาะในกลุ่มผู้ประกอบการมีการรับรู้ในเรื่องนี้มากและสนใจมาก เนื่องจากเรื่องวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม เป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับผู้ประกอบการ

20) ในหัวข้อเรื่อง “การริเริ่มเพื่อการรวมตัวของอาเซียน” พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีการรับรู้ สนใจในเรื่องนี้เนื่องจากในปัจจุบันตามสื่อต่างๆ ได้มีการประชาสัมพันธ์และให้ความรู้ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558

จากผลอภิปรายในข้อ 1-20 ในเรื่องการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของชุมชนคลองลัดมะยมนี้ ทำให้ผู้วิจัยค้นพบว่า การที่กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจ มีการรับรู้ และมีความสนใจในเรื่อง “การเป็นภูมิภาคที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง” และ “การเป็นภูมิภาคที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน” เนื่องจากเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวและเป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อทั้งทางบวกหรือทางลบต่อกลุ่มตัวอย่างโดยตรงไม่มากก็น้อย ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมากที่ประชาชนทุกคนในชุมชนคลองลัดมะยมจะต้องมีความเข้าใจ มีการรับรู้ และมีความสนใจแนวคิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนใน 2 หัวข้อ ดังนี้ “การเป็นภูมิภาคที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง” และ “การเป็นภูมิภาคที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน” โดยทั้ง 2 หัวข้อใหญ่ภายใต้กรอบแนวคิดเศรษฐกิจชุมชนนี้มีความสัมพันธ์กับกรอบแนวคิดเศรษฐกิจชุมชนในเรื่อง “การสร้างระบบการกระจายความเข้มแข็งและความยั่งยืน” และ “การอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น” ตามตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 1 ตารางสรุปผลการวิจัยในเรื่องแผนการดำเนินงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่มีความเกี่ยวข้องกับชุมชนคลองลัดมะยม

กรอบแนวคิดเศรษฐกิจชุมชน	ตัวชี้วัด (พัฒนาจากพิมพ์เขียวเศรษฐกิจอาเซียน)	ตัวชี้วัด
การสร้างระบบการกระจายความเข้มแข็งและความยั่งยืน	การเป็นภูมิภาคที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง	ความร่วมมือทางด้านการขนส่ง
		แผนปฏิบัติการด้านการขนส่งอาเซียน
		ความร่วมมือด้านพลังงาน
		การสนับสนุนการเงินให้กับโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ
		การคุ้มครองผู้บริโภค
		สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา
การอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น	การเป็นภูมิภาคที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน	การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางขนาดย่อม
		การริเริ่มเพื่อการรวมตัวของอาเซียน

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า แผนการดำเนินงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่มีความเกี่ยวข้องกับชุมชนใน 2 ด้าน คือ ด้านการเป็นภูมิภาคที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงและด้านการเป็นภูมิภาคที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกันที่ประชาชนในชุมชนคลองลัดมะยมและชุมชนอื่นๆ ต้องมีความตระหนัก สนใจ และมีความรู้เรื่องเหล่านี้อย่างจริงจัง

3. แนวทางการปรับตัวและเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยม

กลุ่มที่หนึ่ง ประชาชนในชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยม ประชาชนได้ให้ความสำคัญในเรื่อง **“ภาษา”** ว่าเป็นแนวทางการปรับตัวและเตรียมความพร้อมที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง และการค้าขายจะต้องมีการปรับตัวโดยค้าขายสินค้าที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้ามาก โดยการเข้าใจและสามารถสื่อสารในภาษาอังกฤษได้นั้นจะส่งผลให้มีความเข้าใจในเรื่องอื่นๆ ของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน อาทิ ศิลปะ วัฒนธรรม ด้วยกันได้ง่ายมากยิ่งขึ้น และในเรื่องอาเซียนที่เกี่ยวข้องกับชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยมโดยตรงคือ การค้า สินค้าการเกษตร และความต้องการของลูกค้า

อีกทั้งมีการเสนอว่า แนวทางการปรับตัวและเตรียมความพร้อมคือ **“การเรียนรู้”** ทั้งนี้การเรียนรู้ต้องมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งในเรื่องการใช้ชีวิต วิธีคิดที่ถูกต้อง และความรู้ในทุกๆด้าน ซึ่งการเน้นวิธีคิดและเปลี่ยนวิธีคิดของคนเป็นเรื่อง

ที่มีความจำเป็นที่จะต้องปลูกฝังให้ฝังรู้ มีวิธีคิดที่ดี ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่ยึดถือผลประโยชน์ส่วนตน สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ประชาชนมีความเข้าใจและเข้าถึงประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างแท้จริง อีกทั้งประชาชนที่มีคุณภาพจะช่วยพัฒนาให้ประเทศไทยมีความเจริญอย่างแท้จริง และนอกจากนี้ยังมีการแสดงความคิดเห็นว่า แนวทางการปรับตัวและเตรียมความพร้อมเป็นหน้าที่ของภาครัฐในการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลทั้งหมดของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนให้กับประชาชน

กลุ่มที่สอง ผู้ประกอบการในชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยม

ผู้ประกอบการในชุมชนได้ให้ความสำคัญในเรื่อง **“ภาษา”** ว่าเป็นแนวทางการปรับตัวและเตรียมความพร้อมที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งซึ่งมีความจำเป็นต่อการค้าขาย และจากการสังเกตอย่างไม่มีส่วนร่วมของผู้วิจัย พบว่า ตลาดน้ำคลองลัดมะยมมีชาวต่างชาติเข้ามาเยี่ยมชมเป็นประจำ โดยผู้ประกอบการร้านค้าไม่มีการเงินอวย พูดคุยแสดงอวยคำยที่ติดต่อกับชาวต่างชาติถึงแม้จะพูดภาษาอังกฤษได้ไม่มาก แต่ประโยคพื้นฐาน แต่ก็มีควมพยายามที่จะทักทายและต้องการขายสินค้าให้กับชาวต่างชาติเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งมีชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยมมีการเตรียมความพร้อมในเรื่องภาษาอังกฤษเบื้องต้นอยู่แล้ว เพราะมีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมาท่องเที่ยวเป็นประจำ ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการได้ให้ความสำคัญในเรื่องภาษาอย่างมาก และได้ให้ข้อเสนอ

แนะนำถึงแม้ว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่จะสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ แต่สำหรับภาษาท้องถิ่นของแต่ละประเทศในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนก็มีความสำคัญเช่นกัน กลุ่มตัวอย่างมีการเสนอแนะว่าควรมีล่ามเป็นสื่อกลางในการสื่อสาร นอกจากนี้ชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยมควรทำป้ายชุมชนเป็นภาษาอังกฤษในการประชาสัมพันธ์อีกด้วย

อีกทั้ง **“การส่งเสริมความรู้ในเรื่องประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน”** ผู้ประกอบการก็เล็งเห็นว่าการส่งเสริมความรู้ให้การศึกษาให้กับคนไทยทุกคน และเน้นสร้างและปลูกฝังให้ความรู้กับเยาวชนให้มีความสำคัญในการเป็นแนวทางการเตรียมความพร้อมและการปรับตัวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยในตอนนี้อย่างไรก็ตามคนไทยมีการรับรู้ในเรื่องนี้มากยิ่งขึ้น แต่ต้องมีการยอมรับว่าคนในระดับชุมชนและประชาชนทั่วไปไม่ได้ให้ความสนใจในเรื่องประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเพราะเป็นเรื่องที่ห่างไกลและไม่ค่อยเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของพวกเขา จึงต้องมีการสร้างและปลูกฝังให้ความรู้กับเยาวชนให้มีความสำคัญในการเป็นแนวทางการเตรียมความพร้อมและการปรับตัวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในทุกๆ ด้าน และผู้ประกอบการได้แสดงความคิดเห็นว่า **“...เป็นหน้าที่ของรัฐบาลในการส่งเสริมและสร้างแนวทางการปรับตัวและการเตรียมความพร้อม...”** และนักการเมืองก็ต้องทำตัวเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับประชาชนทั่วไป รวมทั้งสนับสนุนในผลิตภัณฑ์และสินค้าของไทยให้มีคุณภาพและศักยภาพในการแข่งขันในระดับประเทศ ซึ่งการส่งเสริมและสร้างแนวทางการปรับตัวและการเตรียมความพร้อมทั้งในด้านประชาชนและสินค้าจะออกมาในนโยบายของรัฐบาลที่พอนำมาปฏิบัติแล้วเกิดผลเป็นรูปธรรมได้อย่างแท้จริง ซึ่งการให้ความรู้กับเกษตรกรเป็นสิ่งที่ดีและพึงปฏิบัติในแนวทางการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างมากที่จะได้มีการพัฒนา เข้าใจการปรับปรุงคุณภาพของสินค้าการเกษตรอย่างแท้จริง

ซึ่งผู้ประกอบการได้เล็งเห็นความสำคัญของ **“การศึกษาข้อมูลต่างๆ ของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน”** ว่าเป็นแนวทางการปรับตัวและเตรียมความพร้อมเนื่องจากในเรื่องประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเริ่มเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันมากขึ้นเห็นได้จากข่าวสารที่การเผยแพร่ในเรื่องนี้มากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ผู้ประกอบการมีการเล็งเห็นความสำคัญของ **“ความปลอดภัยและโรคติดต่อ”** จากต่างประเทศเพราะการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปลายปี พ.ศ. 2558 จะมีการเปิดประเทศในกลุ่มอาเซียนอย่างเสรี มีผู้คนเดินทางไปมาหาสู่ระหว่างประเทศเป็นจำนวนมากโดยอาจมีการนำเชื้อโรคเข้ามาแพร่ใน

ประเทศไทย อีกทั้งพหุภาษาพันธุ์ไม้ต่างๆ ที่อาจมีโรคติดต่อทางพันธุ์พืชเข้ามาด้วย จึงต้องมีมาตรการในการดูแลและจัดการในเรื่องความปลอดภัยอย่างเป็นระบบ โดยมีการจัดตั้งกระบวนการดูแลตั้งแต่สนามบินและการดูแลเป็นระยะ มีการติดตามผลและดูแลอย่างมีประสิทธิภาพ

กลุ่มที่สาม เจ้าหน้าที่ของสำนักงานเขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ

เจ้าหน้าที่สำนักงานเขตตลิ่งชัน ได้แสดงความคิดเห็นถึงแนวทางการเตรียมความพร้อมและการปรับตัวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของชุมชนคลองลัดมะยมว่า **“เรื่องภาษา”** และ **“เรื่องการศึกษาเรียนรู้ในเรื่องวัฒนธรรม ประเพณี ศาสนาของประเทศในกลุ่มอาเซียน”** เป็นเรื่องที่สำคัญ ซึ่งในเรื่องภาษานั้นในปัจจุบันตามสื่อต่างๆ มีการกระตุ้นและให้ความรู้ในเรื่องภาษาอยู่เป็นประจำ จึงไม่น่ามีผลกระทบมากนัก โดยเรื่องภาษาในชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยมนั้นเป็นเรื่องที่พ่อค้าแม่ค้าได้ใช้สื่อสารในการค้าขายกับลูกค้าชาวต่างชาติเป็นประจำอยู่แล้ว โดยมีทั้งภาษาพูดและภาษากายในการสื่อสาร นอกจากนี้ในเรื่องการศึกษาเรียนรู้ในเรื่องวัฒนธรรม ประเพณี ศาสนาของประเทศในกลุ่มอาเซียนก็เป็นสิ่งสำคัญที่คนไทยจำเป็นต้องตระหนักและเรียนรู้ให้เข้าใจถึงวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ เมื่อมีการเข้าใจถึงวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีของกันและกัน แล้วจะส่งผลให้เกิดความเข้าใจในแต่ละชาติและเข้าถึงกันได้มากยิ่งขึ้น ส่งผลให้เกิดการสร้างสัมพันธ์ ร่วมธุรกิจ การท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น อีกทั้ง การพัฒนาการขนส่งจะช่วยให้เศรษฐกิจอาเซียนเติบโตขยายใหญ่ยิ่งขึ้น

โดยเห็นได้ว่าประชาชนในชุมชนคลองลัดมะยม ผู้ประกอบการ และเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับชุมชนต่างมีความคิดเห็นถึงแนวทางการปรับตัวและเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่สอดคล้องกัน การเสนอแนวทางการปรับตัวและเตรียมความพร้อมจากผลการวิจัยสามารถเรียงลำดับแนวทางที่มีความสำคัญตามลำดับ 4 อันดับได้แก่ อันดับแรก คือ **“ภาษา”** อันดับที่สอง คือ **“เป็นหน้าที่ของภาครัฐ”** และอันดับที่สาม คือ **“การเรียนรู้การศึกษา”** และ **“การส่งเสริมความรู้ให้การศึกษา”** และอันดับที่สี่ คือ **“การเน้นเรื่องความปลอดภัยและดูแลเรื่องโรคติดต่อ”**

สรุปผลการวิจัย

1. ลักษณะเฉพาะชุมชนและสภาพเศรษฐกิจของชุมชน

คลองลัดมะยม คือ เป็นชุมชน “เศรษฐกิจแบบพอเพียง”

2. ชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยมเป็นชุมชนที่เกิดจากการก่อสร้างของประชาชนซึ่งก็คือประธานชุมชน และได้รับการสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่นอย่างเต็มที่ เพื่อประโยชน์ของชุมชน จึงเป็นพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จอย่างมากในเรื่องความสามัคคี ดูแลทุกอย่างเพื่อประโยชน์ของท้องถิ่นอย่างแท้จริง

3. กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ ความเข้าใจและสนใจในแผนการดำเนินงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจดังนี้ “การเป็นภูมิภาคที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง” และ “การเป็นภูมิภาคที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน” โดยทั้ง 2 หัวข้อใหญ่ภายใต้กรอบแนวคิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนี้ มีความสัมพันธ์กับกรอบแนวคิดเศรษฐกิจชุมชนในเรื่อง “การสร้างระบบการกระจายความเข้มแข็งและความยั่งยืน” และ “การอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น”

4. สรุปได้ว่าแผนการดำเนินงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่มีความเกี่ยวข้องกับชุมชนใน 2 ด้านคือ ด้านการเป็นภูมิภาคที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง และด้านการเป็นภูมิภาคที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน ที่ประชาชนในชุมชนคลองลัดมะยมและชุมชนอื่นๆต้องมีความตระหนัก สนใจ และมีความรู้เรื่องเหล่านี้อย่างจริงจัง

5. แนวทางการปรับตัวและแนวทางการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่ามี ความสำคัญอย่างมาก ได้แก่ อันดับแรก คือ “ภาษา” อันดับที่สอง คือ “หน้าที่ของภาครัฐ” และอันดับที่สาม คือ “การเรียนรู้การศึกษา” และ “การส่งเสริมความรู้ให้การศึกษา” และอันดับที่สี่ คือ “การเน้นเรื่องความปลอดภัยและดูแลเรื่องโรคติดต่อ”

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการต่างประเทศ. (2552). *ประเทศไทยกับอาเซียน*. กรุงเทพฯ: กรมประชาสัมพันธ์ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- เครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชน. (2555). ตลาดน้ำคลองลัดมะยม. สืบค้นจาก <http://www.cbttthaidatabase.org/page/showpage.aspx?idindex=59>
- จุฑาทิพ คล้ายทับทิม. (2555). *ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนกับประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- จิตรรัตน์ โชคสุชาติ. (2553). ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน: ความสำคัญและการเตรียมความพร้อมของไทย. *วารสาร มจร. วิชาการ*, 14(27), 99-112.
- ประเวศ วะสี. (2542). *เศรษฐกิจพอเพียงและประชาสังคม แนวทางพลิกฟื้นเศรษฐกิจสังคม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.